

Beszámoló a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács 2021. évi tevékenységéről

I. A Tanács bemutatása

2011-ben, a társadalmi egyeztetés központi fórumainak megújítása során a magyar társadalom valamennyi szférájának bevonásával alakult meg a társadalmi és gazdasági párbeszéd új fóruma a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (a továbbiakban: NGTT és Tanács).

Az NGTT az Országgyűléstől, Kormánytól független, széles körű konzultációs fórum, javaslattevő és tanácsadó testület, melyet nyitottság és átláthatóság jellemez. Az új szemléletű konzultációs mechanizmus magában foglal olyan társadalmi partnereket is, amelyek korábban nem vettek részt az intézményesített keretek közötti egyeztetéseken. Az NGTT működésének célja, hogy a lehető legszélesebb körben minden érintett gazdasági szereplő és társadalmi csoport érdekeit megjelenítse és becsatornázza az említett társadalmi párbeszédbe. A Tanács munkájában a kormányzat képviselői – a társadalmi partnerség elvének szem előtt tartásával – állandó meghívottként vesznek részt.

Az NGTT lehetőséget biztosít a társadalom különböző rétegeit képviselő szereplők, úgymint a munkavállalói és munkáltatói érdekképviselők, a gazdasági kamarák, a civil szervezetek, a tudományos élet, a művészet, valamint a bevett egyházak közötti érdemi dialógus megvalósítására és kibontakozására. Ennek megfelelően a Tanács tagjai a következő oldalakat alkotják: Gazdaság Képviselői Oldal, Munkavállalói Oldal, Civil Oldal, Tudomány Képviselői Oldal, Művészeti Oldal és Egyházi Oldal.

Az NGTT partneri struktúrája - az alapelveknek megfelelően - biztosítja, hogy minden érintett gazdasági szereplő és társadalmi csoport képes legyen megjeleníteni az érdekeit. A Tanács működésének fő elve a társadalmi partnerség mentén történő konzultáció, melynek eredményeképpen a Tanácsot alkotó oldalak közös, egységes álláspont kialakítására törekszenek. Amennyiben az oldalak készek álláspontjaikat összehangolni és minden fél számára elfogadható módon egységes formába önteni, úgy e véleményt a mindenkori Kormány köteles meghallgatni és figyelembe venni a jogszabályi környezet kialakításakor.

Az ülésen állandó meghívottak, valamint az egyes szakmai területeken kompetenciával rendelkező meghívottak biztosítják a Tanács munkájának hatékonyságát és a széleskörű társadalmi párbeszéd megvalósulását.

II. A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács jelentősége a jogszabályok tükrében

Az NGTT törvényben megfogalmazott általános feladatkörén túl, egyes jogszabályok konkrét hatáskörrel is felruházzák a Tanácsot. A Tanács társadalmi jelentőségét mutatja, hogy a vele való konzultáció, illetve együttműködés nem csak ajánlásként, hanem több esetben kötelezettségként jelenik meg, ami 2021-ben az alábbiak szerint alakult:

1. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 153. § (1) a), b), valamint (5) bekezdése alapján:

- a kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum összegét és hatályát, valamint
- a bruttó 300 000 forint alatti munkabérek nettó értékének megőrzéséhez szükséges munkabéremelés elvárt mértékét, a béren kívüli juttatás ennek keretében figyelembe vehető mértékét, valamint a munkabéremelés elvárt mértékével kapcsolatos részletes szabályokat a Kormány a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban folytatott konzultációt követően rendeletben határozza meg.

2. Az ágazati párbeszéd bizottságokról és a középszintű szociális párbeszéd egyes kérdéseiről szóló 2009. évi LXXIV. Törvény 17. § (1), valamint 34. § alapján:

Az Ágazati Párbeszéd Bizottságban (ÁPB) megkötött kollektív szerződésnek a munkaviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket, ezek gyakorlásának, illetve teljesítésének módját, az ezzel kapcsolatos eljárás rendjét érintő szabályainak hatályát az ÁPB két oldala képviselői együttes kérelmének megfelelően, a miniszter az NGTT törvény szerinti országos munkáltatói és munkavállalói érdekképviselők, illetve érdekképviselői szövetségek képviselői, valamint az illetékes ágazati miniszter véleményének kikérése után, az ágazatba főtevékenység alapján besorolt munkáltatókra kiterjesztheti.

Felhatalmazást kap a Kormány az üzemi tanácsi választás szavazólapjának tartalmát, a szavatösszesítés módját és rendjét – a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban résztvevő országos szakszervezeti szövetségekkel és az ágazati párbeszéd bizottságok véleményének kikérésével – rendeletben állapítja meg.

III. A 2021. évi plenáris ülések

2021-ben a Tanács 4 plenáris ülést tartott. A februári és májusi ülés online formában zajlott, csak az oldalak képviselői, az oldalelnökök voltak jelen, a Tanács többi tagja online módon csatlakozott.

TÉMA	ELŐADÓ
I. plenáris ülés: február 26. online formában, az oldalelnökök személyes jelenlétével	
Konzultáció az EU 2021-2027 közötti hosszú távú költségvetése elfogadásának helyzetéről, a költségvetésből Magyarországra jutó rész, a felhasználásra vonatkozó kormányzati elképzelések megismerése, tájékoztatás a lehívás feltételeiről, valamint konzultáció a koronavírus-járvány utáni helyreállítást szolgáló Új Generáció EU programról és a Magyarországra jutó hányad tervezett felhasználásáról	Dr. Ágostházy Szabolcs európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkár (ME)

II. plenáris ülés: május 18. online formában, az oldalelnökök személyes jelenlétével	
Konzultáció a méltányos minimálbér biztosításáról szóló EU-irányelv elfogadásával kapcsolatos magyar kormányzati tárgyalási stratégiáról	Dr. Horváth Tamás munkaerőpiacért felelős helyettes államtitkár (ITM)
Az NGTT munkájának „társadalmosítása”, a 2011. évi XCIII. Törvény hatálybalépésének 10 éves tapasztalatai	Prof. Dr. Báger Gusztáv NGTT Tudomány Képviselői Oldal elnöke
III. plenáris ülés: október 15. személyes megjelenéssel	
Az egészségügyi szolgálati viszonyról szóló új jogállási törvény hatása az egészségügyi ellátórendszer működésére	Prof. Dr. Horváth Ildikó egészségügyért felelős államtitkár (EMMI)
A közszolgálat (public sector) fogalmának értelmezése Magyarországon, különös tekintettel az állam által nyújtott egészségügyi, szociális, oktatási, kutatási és kulturális szolgáltatásokra, az állami és a magán finanszírozás arányainak és céljainak értékelése és értelmezése. A közalkalmazotti szféra jövője a különböző jogállási törvények tükrében	Dr. Rétvári Bence miniszterhelyettes (EMMI)
IV. plenáris ülés: november 23. személyes megjelenéssel	
Konzultáció a 2022. évi minimálberről és garantált bérminimumról	Dr. Zöld-Nagy Viktória helyettes államtitkár (ITM)
Az NGTT 2022. évi munkatervének elfogadása	Csóti Csaba NGTT soros elnöke

III. 1. Az I. plenáris ülés főbb üzenetei (február 26.)

Konzultáció az EU 2021-2027 közötti hosszú távú költségvetése elfogadásának helyzetéről, a költségvetésből Magyarországra jutó rész, a felhasználásra vonatkozó kormányzati elképzelések megismerése, tájékoztatás a lehívás feltételeiről, valamint konzultáció a koronavírus-járvány utáni helyreállítást szolgáló Új Generáció EU programról és a Magyarországra jutó hányad tervezett felhasználásáról

A mindenkori EU-s átlag fejlettségi szinthez mérjük a saját felzárkózásunkat, 2004-ben az EU-s csatlakozáskor az átlagos fejlettségi szint 61%-án voltunk, majd 65%-ra változott a második Orbán-kormány idején, jelenleg pedig 74%-on tartunk. Pest megye stagnáló vonalat mutat enyhe fejlődéssel. A központi régiót lényegében kettébontották, azért, hogy Pest megye – melynek egyes részei, sokkal inkább Kecskemét vonzáskörzetébe tartoznak – a vidékhez hasonló fejlesztési forrásokat tudjon kapni az európai uniós büdzséből is. Pest megye további fejlődése a számítások szerint a közeljövőben gyorsulni fog, ha támogatási szempontból leválasztják a fővárosról.

2020 decemberében (a koronavírus-válság első éve után) 4,3%-os munkanélküliségi rátája volt az országnak, ami 1%-kal rosszabb a 2019. évi mutatókhoz képest. A következő finanszírozási időszakban a hagyományos 7 éves költségvetésből feltehetően közel 11.000 milliárd forintot kap az ország, mégpedig a NextGeneration EU eszközökből, ami egy egyszeri válságkezelése az európai közösségnek. Tehát egy egyszeri tőkeinjekció a nemzeti gazdaságokba és társadalmakba, amiket a tervek szerint nem fognak folytatni. A gazdaságpolitikát jól meghatározzák a közös agrárpolitika támogatásfejlesztési alapjai, amely mutatókkal kapcsolatban már 2020 decemberében megjelent egy kormányhatározat. Az eddigi 17,5%-os nemzeti hányad helyett 80%-ra emelik meg ezt a mutatót a nemzeti költségvetés terhére. 2030-ra a tervek szerint minden korábbinál nagyobb fejlesztési forrásokat biztosítanak, nem csak nemzeti, de európai uniós források tekintetében is.

A legmagasabb, legmeghatározóbb cél a 2021-2027-es kohéziós időszakban, hogy az 5 legelőhetőbb EU-s tagállam közé tartozzon Magyarország. Ehhez az kell, hogy a gazdaságfejlesztésre, versenyképesség-növelésre, ennek érdekében infrastruktúra fejlesztésre és munkahelyteremtésre fókuszáljunk a következő időszakban. Az új operatív programok közötti forrásmegosztásnál is látszik, hogy a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz fogja arányaiban a legtöbb forrást kapni, tehát a privát gazdaság fejlesztése abszolút elsőbbséget élvez. A második legnagyobb szeletet az infrastruktúra-fejlesztési projektek fogják kihalászni, az eddigi időszakhoz hasonlóan. A kevésbé fejlett területek lesznek továbbra is fókuszban. Magyarország a gazdasági fejlettségéhez képest viszonyítva is erőteljesen képviseli mind a zöld, mind a digitális átállás a fontosságát. valamivel több, mint a negyedét (25,5%-ot) kapja majd a forrásoknak a gazdaságfejlesztés és az innováció, a környezeti és energiahatékonysági téma szintén nagyon fajsúlyos a maga 17,5%-ával, az integrált közlekedésfejlesztés pedig 18,6%-ot kap. A helyreállítási alap egyes komponensei között is nagyon meghatározó a közlekedésfejlesztés, az ország hosszú távú fejlődése érdekében még további infrastruktúra elemekre van szükség. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz a korábbiakhoz képest jóval nagyobb arányban, mintegy 18%-kal fog részesedni a következő időszakban. A tervek szerint mintegy 10%-ot terveznek digitalizációra költeni. Ez versenyképesség-ösztönzési eszköz, legnagyobb mértékben a vállalati szféra további digitalizációs terének megteremtését fogja szolgálni, de jelentős hányada megy kutatásfejlesztést támogató informatikai fejlesztésekre, illetve arra a célra, hogy az állami szolgáltatásokat a lehető legkönnyebben, legbiztonságosabban érjék el az állampolgárok.

A GINOP Plusz program prioritásai: a vállalkozásfejlesztés; a kutatás, fejlesztés, innováció; a fenntartható munkaerő-piaci beavatkozások; a NEET ifjúsági program; a felsőoktatás, szakképzés és a turizmus, örökségvédelem.

A KEHOP Plusz program prioritásai: a vízgazdálkodás és katasztrófabiztonság-csökkentés; a körforgásos gazdasági elemek megerősítése (mint hulladékgazdálkodás, hulladék-begyűjtési rendszerek újragondolása, szennyvízhálózatok megújítása vagy kiépítése); környezet- és természetvédelem (fenntartható mezőgazdaság, erdőgazdálkodás); megújuló energiagazdaság (elsősorban az időjárásfüggő energiatermelési módoknak az előtérbe helyezése és azoknak az integrálása az országos energetikai hálózatokba); Igazságos Átmenet (ami Heves, BorsodAbaúj-Zemplén és Baranya megyékre fókuszál).

Az IKOP Plusz prioritásai: infrastruktúrafejlesztés, járműbeszerzés, összekapcsoltság; Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése, TEN-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése, fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás.

Az EFOP Plusz reagál arra, hogy egészségügyi, módszertani és kapacitásbeli fejlesztéseket fognak végrehajtani; XXI. századi köznevelés társadalmi felzárkózási fejlesztések, szociális fejlesztések, az anyagi nélkülözés, rászoruló személyek támogatása, család- és ifjúságügyi fejlesztések fognak megvalósulni.

TOP Plusz program prioritásai: versenyképes megye; térségfejlesztés; turizmus, helyi turisztikai fejlesztések; területi humán fejlesztések; Budapest-fejlesztés.

A DIMOP Plusz a vállalati szféra, a kutatói szféra és az állami szféra Hi-tech megújulását fogja segíteni: intelligensebb Magyarország; Hi-tech és Zöld átállás; Magyarország csatlakoztatva; digitális állampolgárság keretében pedig elsősorban az emberek hozzáférését fogják támogatni a széles sávú kapcsolatokhoz és közszolgáltatásokhoz.

A MAHOP Plusz prioritásai: fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások megőrzése; a fenntartható akvakultúra tevékenységek, valamint a halászati és akvakultúra termékek feldolgozásának és marketingjének támogatása.

A teljes elvi kerete az országnak 350 forintos euró árfolyamon számolva közel 5900 milliárd forint. Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv nagyjából a 10 évre szánt kohéziós forrásoknak a 2/3-át fedi le, és ebből mintegy 2500 milliárd forint, ami állami támogatás, minden más azonban hitel. Kilenc terület az, amire mind a hazai támogatási programokat, mind az európai uniós támogatási programokat igyekeznek felfűzni. A Kormány számára a demográfia és az ahhoz kapcsolódó köznevelés az elsődleges prioritás, az egyetemek megújítása - ami tartalmazza a teljes kutatásfejlesztési támogatási szisztémát - a másodlagos prioritás, mivel ez a szektor a magyar gazdaság motorja. A helyreállítási programban is nagy hangsúlyt fektetnek a települések és régiók felzárkóztatására, amelyek során a célzott települési élethelyzetre szabott beavatkozási programokat helyezik előtérbe. A vízgazdálkodás a mezőgazdasági fejlesztéseknek a hatékonyabb tételét szolgálja. Az egészségügy szerepel még komponensként ebben a témában, itt nagyarányú infrastruktúrafejlesztés és eszközpark-fejlesztés várható. A nemzeti költségvetés az Európai Bizottság hozzájárulása híján is teljesíteni fogja minden vállalását. Az elsődleges cél az egészségügy rezilienciájának, hosszabb távon az egészségben eltöltött életeknek a további növelése, ennek érdekében minden nagyobb programot támogatva, amik ezt részesítik előnyben.

Az ülésen javaslatok érkeztek:

- az NGTT oldalaival és magával a testülettel való folyamatos egyeztetéssel, kapcsolattartással;
- a lokális közösségek erősítésének fontosságával;
- a felsőoktatás hosszútávú fejlesztésével;
- a most lejáró programok hatékonyságának vizsgálatával;
- a társadalmi leszakadás megakadályozásával;
- a gazdaságélénkítés során a Kárpát-medence, mint egységes gazdasági tér megjelentetésével;
- a források hosszú távú fenntarthatóságával;
- a gyermekek jogainak és egészségének biztosításával kapcsolatos nemzetstratégia kidolgozásával kapcsolatban.

III.2. A II. plenáris ülés főbb üzenetei (május 18.)

Konzultáció a méltányos minimálbér biztosításáról szóló EU-irányelv elfogadásával kapcsolatos magyar kormányzati tárgyalási stratégiáról

2017-ben a Szociális Jogok Európai Pillérének 6. alapelve került elfogadásra Göteborgban, melyen célkitűzések voltak: a megfelelő összegű minimálbér megállapíthatósága; az átlátható és kiszámítható bér megállapodási menetrend bevezetése; figyelemmel lenni az adott ország gyakorlatára, tehát ezzel összhangban kialakítani a szabályozást; a szociális partnerek autonómiája és tiszteletben tartása, valamint az ő bevonásuk a bértárgyalások vonatkozásában.

A minimálbérrre vonatkozó keresztrendszer komoly célkitűzései, hogy megfelelő összegű minimálberek kerüljenek biztosításra az Európai Unióban dolgozó munkavállalók számára jobb munka- és életkörülmények biztosítása mellett; a munkavállalóknak tisztességes megélhetés elősegítése; átlátható és kiszámítható bérmegállapodás; a szociális partnerek bevonása a minimálbérrel kapcsolatos párbeszédbe; megállapodás előtt a szociális partnerek aktív észrevételezése; illetve a szociális konvergencia erősítése.

Egységes európai uniós minimálbért nem ír elő a javaslat, erre nincs hatásköre az EU-nak tekintettel arra, hogy a minimálbér megállapítása mindenképpen tagállami hatáskör. Ennek megfelelően egy keretrendszerről lehet beszélni, egy ajánlási rendszerről, aminek a keretei között kell a minimálbért megállapítani.

Az irányelv két csoportba sorolja a tagállamokat: 1. jogszabályban meghatározott minimálbér, 2. kollektív szerződéses minimálbér (a tagállam választása szerint). Magyarország az 1-es csoportba tartozik. Az EU előnyben részesíti a kollektív szerződéses minimálbéri rendszert, mely úgy kerül kialakításra, hogy kevesebb előírás és több mentesség legyen, mivel véleményük szerint a kollektív szerződéses minimálbér rendszer keretében kialakított minimálbér egy magasabb életszínvonalat tud eredményezni.

Az irányelv előír egy éves adatszolgáltatási kötelezettséget számos olyan adattal, amik elemezhetőek a minimálbérrel összefüggésben. Ha ebben a formában kerül elfogadásra, akkor ezen adatköröket folyamatosan bővíteni szükséges. Azt is szükséges vizsgálni, hogy ez a többlet-adatszolgáltatás mind a kkv-k, mind a vállalkozások vonatkozásában mekkora adminisztratív többletterhet jelent. A kormányzati álláspont szerint többlet adminisztratív teherrel feleslegesen ne növeljük a kkv-k és a vállalkozások terheit, tehát szükséges és fontos az arányosság szem előtt tartása.

A minimálbér vásárlóereje a bruttó bérek általános szinten való elosztása, a bruttó bérek növekedésének mértéke és a termelékenység szintje és alakulása, azok a kritériumok, amiket az EU kötelezően előírna az irányelvében, ezek átültetését kéri a tagállamoktól annak érdekében, hogy ezen szempontokra figyelve kerüljön megállapításra a minimálbér. Magyarországon ezek a szempontok rendszeresen felmerülnek a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumának ülésein, vagyis áttekintése a kollektív tárgyalások során előtérbe kerül.

A kollektív bértárgyalások előmozdítása során arról van szó, hogy amíg a kollektív szerződések által lefedett munkavállalók aránya nem éri el a 70%-ot, addig a tagállamnak cselekvési terv benyújtása kötelező a Bizottság felé. Ma Magyarországon a kollektív szerződés által lefedett munkavállalók aránya kb. 20%. Jelezte, hogy a 70%-ot a skandináv országok sem érik el teljes mértékben, ahol a legmagasabb a kollektív szerződéses munkavállalók aránya. Főleg a kelet-európai régióban, illetve a közép-kelet-európai régióban elég alacsony ez a lefedettség. Kivétel Ausztria, ahol elég magas a kollektív szerződéssel lefedett munkavállalók aránya. Fontos előírás, hogy a szociális partnereket a keretrendszer kialakításába be kell vonni, illetve működtetni kell egy konzultatív testületet - Magyarországon ez a VKF, ami jelenleg is működik.

A Kormány azon állásponton van, hogy kizárólagosan tagállami hatáskör legyen a minimálbér megállapítása, és olyan szabályozást kell kialakítani, ami nem csorbítja, sérti a tagállam ezen kizárólagos hatáskörét. Fontos figyelembe venni még, hogy a minimálbér egy gazdaságpolitikai eszköz, nem függetleníthető a mindenkori gazdasági lehetőségektől.

Magyarországon fontos a versenyképességi hatások hangsúlyozása. A kkv-szektorban foglalkoztatják az EU munkavállalóinak 87%-át, ahol minimálbért adnak. Egy drasztikus minimálbér-emelés komoly versenyképességi hatásokkal járhat ebben a szektorban, és adott esetben a szürke- és feketegazdaság erősítésének irányába hathat. A kormányzat nem támogatja a túlzott adminisztrációs terheket, sem pedig a tagállamra, vagy a munkáltatókra vonatkozó terheket. Itt több kérdésben még egyeztetni szükséges az EU-val annak érdekében, hogy meg lehessen találni azt az arányos adatszolgáltatást, ami szükséges és indokolt az Európai Unió irányába. A kormánynak fontos szempont a nemzetközi referenciaértékek megválasztásának szabadsága. Az EU a mediánbér 50-60%-ának előírását határozza meg, de álláspontjuk szerint a tagállamnak a saját gazdaságára tekintettel kell azt a nemzetközi referenciaértéket megválasztania, ami alapján a minimálbér megállapítható.

Az ülésen javaslatok érkeztek:

- a legtöbb egymáshoz illeszthető elemből álló EU-s szintű rendszert is hosszútávon biztosító koncepció támogatásával;
- bizonyos konszenzusos kérdések európai szakszervezeti vitává tételével;
- a munkabérek medián értékének közlésével;

- a munkavállalóknak biztonságot nyújtó kollektív szerződések 70%-ra emelésével;
- a kkv-k megsegítésére létrehozandó kompenzációs csomaggal;
- a különböző minimálbéremelések alternatívái és az ezekhez rendelt hatásindikátorok kimutatásával kapcsolatban;
- egy közös, megbízható adatokat szolgáltató adatbázissal kapcsolatban.

Az NGTT munkájának „társadalmasítása”, a 2011. évi XCIII. törvény hatálybalépésének 10 éves tapasztalatai

Prof. Dr. Báger Gusztáv a Tudomány Oldal elnöke két megközelítést javasol: több fontos társadalmi kérdéssel jobban és rendszeresen foglalkozzon a Tanács; szűkebb értelemben nagyobb hatékonysággal, nagyobb nyitottsággal, jobb kommunikációval működjön a Tanács. Konkrét javaslat együtttest is megfogalmazott az előterjesztésben.

A Tanács munkáját szakmailag jobban meg kellene alapozni, ezért külső szakértők bevonását javasolják elemzések készítésére 1-1 fontos napirendi pont vitájának megalapozásához. Külső szakértők meghívása a Tanács üléseire a hozzászólási lehetőség biztosításával. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) magyar tagjaival való együttműködés fontosságára hívta fel a figyelmet, valamint arra, hogy a Tanács által létrehozott munkacsoportokba külső szakértők bevonása szükséges.

A Tanács minden üléséről, a napirendi pontokkal kapcsolatos vitákról és az elfogadott álláspontokról javasolt lenne sajtótájékoztató megtartása, amelyen a soros elnök és az általa felkért Tanács-tag(ok) vennének részt. A Tanács az általa fontosnak tartott kérdésekről – az eddigi gyakorlattal szemben rendszeresen – közleményt vagy állásfoglalást tegyen közzé. A Tanács üléseire a sajtó képviselőinek rendszeres meghívása a soros elnök koordinációjával és az oldal-elnökök közreműködésével. a Tanács tevékenységéről szerencsés lenne évente legalább egy alkalommal nemzetközi sajtótájékoztató megszervezése.

Javasolja egy eseti munkacsoport létrehozását, melynek átgondolt, mérlegelt javaslatai alapján tudna majd a Tanács később döntésre jutni abban a kérdésben, hogy hogyan lépünk előre a társadalmasítás tekintetében.

Az ülésen javaslatok érkeztek:

- a Kossuth Klubban egy nyitott konzervatív kerekasztal programsorozat megtartásával;
- az NGTT nagyobb nyilvánosságával;
- az NGTT egyeztetési körének kiszélesítésével;
- a Tanács javaslatainak a Kormány munkájába történő beépítéséről szóló visszacsatolás fejlesztésével;
- a Társadalmasítást Segítő Munkacsoport megalakulásával kapcsolatban.

III.3 A III. plenáris ülés főbb üzenetei (október 15.)

Az egészségügyi szolgálati viszonyról szóló új jogállási törvény hatása az egészségügyi ellátórendszer működésére

A Ratkó-korszakban alakult ki a hálapénz-rendszer, ami miatt olyan munkakultúra jött létre, ami egészen 2021-ig megmaradt és útjában állt az egészségügyi fejlődésnek. A 2004-es EU-s csatlakozás után megkezdődött a fiatal orvosok külföldre csábítása és komoly problémát okozott az orvosok országon belül tartása. Rengeteg frissen végzett orvos hagyta el az országot, 60% alatt volt az itthon dolgozó rezidensek aránya. 2010 óta hosszú tárgyalások során sikerült eljutni a béremelésekhez és a paraszolvencia rendszerének megszüntetéséhez.

A hálapénz kivezetésével és a béremeléssel kapcsolatos törvénytervezet megszavazásával létrejött egy speciális jogviszony, így kiszámítható jövőképpel dolgozhatnak az egészségügyben dolgozók. A jogszabályalkotáskor tiszta, átlátható rendszer kidolgozására, az összeférhetetlenségi szabályok világos megfogalmazására, béremelésre és a hálapénz kivezetésére volt szükség. 2018-hoz képest 2,5-szeres béremelés következik be 2023-ra. 2022 januárjában fejeződik be a négyéves béremelési ciklus, Az emelések nem egyszerre történnek, hanem váltakozva, fokozatosan.

Rendkívül fontos a köz- és magánellátás elválasztása és ellenőrzése. A kettős ellátás tilalma a beteg érdekeit tartja szem előtt. A szüléssel kapcsolatos kérdéskör az egyik legforróbb pontja a jogviszony-átállításnak. A szülés minőségfejlesztése folyamatban van, kialakult egy olyan irányelv, iránymutatás, amely világos keretet ad arról, hogyan lehet a 3 mostani jogviszony keretein belül továbbfejleszteni az állami intézményben történő szülés minőségét, hiszen a várandósság követése és a szülés folyamatának minőségi biztosítása állami kompetencia kell, hogy legyen. Hosszútávon a munkabéke létrehozása és fenntartása a cél.

2020 decemberéhez képest a mai magyar egészségügyben 4.648 orvossal és 1.268 szakdolgozóval több személyt foglalkoztatnak. 2010-ben 420-an kezdtek dolgozni orvosként, 2021-ben 782-en. A külföldön dolgozó magyar orvosok számára vonzó pályává kezd válni az itthoni állami egészségügy.

Az ülésen javaslatok érkeztek:

- az egészségügy kommunikációjának fejlesztésével,
- az alapítványi finanszírozású kórházak bérfejlesztésének biztosításával,
- a hálapénz büntetési módjának finomításával,
- a gyermekek beoltásával,
- a koronavírus-járvány során elhunyt hozzátartozóiról való gondoskodással,
- a további bérfejlesztések alapjául szolgáló teljesítmény-értékelésen alapuló minőségi rendszer bevezetésével,
- a közszolgáltatásban dolgozó funkcionális emberek bértáblájának bevezetésével,
- az állami praxis mellett folytatott magánpraxis jogszabályi kidolgozásával,
- a bérfeszültség megszüntetésével és az inflációkövetéssel kapcsolatban.

A közszolgálat (public sector) fogalmának értelmezése Magyarországon, különös tekintettel az állam által nyújtott egészségügyi, szociális, oktatási, kutatási és kulturális szolgáltatásokra, az állami és a magán finanszírozás arányainak és céljainak értékelése és értelmezése. A közalkalmazotti szféra jövője a különböző jogállási törvények tükrében

A közszolgáltatást a klasszikus szolgáltatástól megkülönböztető három kritérium a magas színvonal, a mindenki számára egyenlő hozzáférhetőség, és ingyenesség.

A közszolgáltatás definiálható központi közigazgatást végrehajtó és jogalkotói feladatokat ellátó személyek állományaként, akik közigazgatási szerveknél, minisztériumoknál dolgoznak, de általánosabb megfogalmazásban mindenki, aki közfeladatot lát el, az a közszolgálatba tartozik. A közérdeket a közszolgálat, a közszféra tudja képviselni. Ezért fontos, hogy szakmailag felkészült legyen a közszolgálat, hogy meg tudja nevezni a célt, a közérdeket, és fontos a szolgáltató szemlélet is. Közszolgálati jogállások: szociális területen közalkalmazottak, munkavállalók, nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony, oktatásban közalkalmazottak és munkavállalók, egészségügyben szolgálati jogviszony, kultúrában munkavállalók. Több közszolgálati területen béremelést vezet be az állam. A közérdek és magánérdek erős szétválasztása fontos, nagyobb lehetőséget ad a közszférának a magas színvonalú, mindenki számára elérhető szolgáltatás biztosítására. Béremelések következtek be a szociális- és jóléti intézményekben, a kultúra területén. Sok innovatív javaslat született a szociális szférában, 18%-ról 44%-ra nőtt a megváltoztatott munkaképességűek foglalkoztatása. Fejlesztések zajlanak az egészségügy, az oktatásügy és a kultúra területén. Egy évtized alatt 1.197 milliárdról 2.284 milliárd forintra emelkedett az egészségügyi ráfordítás. Ha ez a tendencia folytatódik, akkor a korábbi elmaradások behozásában nagyobb sebességgel haladhatunk.

Az ülésen javaslatok érkeztek:

- a pedagógusok béremelésével;
- a kulturális szféra bérrendezésével;
- az ellátásbiztonsággal;
- a civil szervezetek önkormányzati közfeladataival;
- a funkcionális dolgozók béremelésével kapcsolatban.

III. 4. A IV. plenáris ülés főbb üzenetei (november 23.)

Konzultáció a 2022. évi minimálbérről és garantált bérminimumról

Dr. Zöld-Nagy Viktória munkaerőpiacért felelős helyettes államtitkár asszony az előadásában az elmúlt évek gyakorlatát, az ideai megállapodás elfogadásának folyamatát, a figyelembe vett jogi és gazdasági jellemzőket mutatta be. A Kormány a szociális partnerekkel a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma (VKF) ülésein egyeztet a bérminimumokról. A minimálbérek tárgyalása VKF és kormány állandó konzultációján alapszik, melyek során a VKF tagok elsődlegesen, de nem kizárólagosan a következőket vizsgálják:

- makrogazdasági adatok (GDP, infláció, munkatermelékenység) tényadatai és előrejelzései;
- reálkereseti mutató alakulása;
- minimálbér alakulása a környező országokban és Magyarországon;
- bérminimumokkal érintettek létszáma az előző években, jelenleg és a jövőben;
- bérminimumok meghatározott %-os növekedéseinek becsült hatásai (a közszférában ágazati bontásban, míg a versenyszférában létszám-kategória ágazat, régió/megye, ág/átlag szerint).

A versenyszférában a garantált bérminimumból élők bruttó keresete 2015-ig 3,4%-os évenkénti emelkedést mutatott, míg 2017-2018-ban jelentősen megemelkedett. 2021 augusztusáig átlagosan 7,8%-kal nőttek a bruttó és nettó keresetek, a bruttó havi átlagkereset 441.300 Ft a KSH adatai alapján. A közszférában megjelenő bérnövekedést a különböző közfoglalkoztatottak keresetében bekövetkező béremelések, az életpálya-bevezetések és az ezzel összefüggő bérrendezések is befolyásolták. 2021 augusztusáig 9,6%-os bérnövekedés volt megfigyelhető, a közszférában a bruttó átlagkereset 440.400 Ft volt. A 2022. évre vonatkozó tárgyalások 2021 szeptemberében kezdődtek. 6 eredményes tárgyalást követően konszenzusos javaslat aláírására került sor november 15-én a 2022-es évi minimálbérrel és garantált bérminimummal, valamint a bevezetésre kerülő adókedvezményekkel kapcsolatban. Munkaadói oldalt érintő intézkedés, hogy a szociális hozzájárulási adó 13%-ra, a kisvállalati adó 10%-ra csökken, a szakképzési hozzájárulás eltörlésre, míg a helyi iparüzési adókedvezmény kiterjesztésre kerül a 2022-es évre. A munkaadói oldal részére kedvező intézkedések összesen egy 750 milliárd forintnyi adócsökkentési csomagnak felelnek meg. A munkavállalói oldal részére kedvező intézkedés, hogy a szociális juttatások minimálbérhez kötöttek, így ezek a támogatások (pl. GYED, CSED, GYOD, örökbecfogadói díj, táppénz, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, foglalkoztatási támogatások) a minimum bérekkel együtt arányosan növekednek. A 25 év alattiak mentesülnek a személyi jövedelemadó alól, a családi kedvezményesek számára a személyi jövedelemadó visszatérítésre kerül. A környező országokban szintén minimálbér emeléssel számolnak, hasonló arányokkal. Minimálbér tekintetében körülbelül Csehországhoz fogunk felzárkózni. Az arányok figyelembe vétele mellett fontos, hogy olyan módszerek szülessenek minden tagállamban, amelyekkel mérhetővé válik a minimálbérek alakulása a gazdasági változások követése mellett. A kormány és a VKF egy általános jellegű megállapodást hozott létre, de nem lehetett figyelmen kívül hagyni a munkaerőpiacokat jelentősen érintő világjárvány hatásait. Ezért a minimálbér emelést kompenzálандó kormányzati támogatási elemek mellett továbbra is megjelennek olyan kiegészítések, amelyek a különösen sújtott ágazatok támogatására szolgálnak. A garantált bérminimum egylépcsős emelésével megtartott marad az arány a minimálbér és a garantált bérminimum között, ezzel mutatva, hogy a kormány és a munkáltatók elismerik a szakképesítéssel rendelkezőket. A bérminimum megállapításánál alapvetően olyan intézkedéseket hoztak, amik a munkaerő termelékenységét segítik.

Az ülésen javaslatok érkeztek:

- a makrogazdasági folyamatok fordulatával, a deflációs hatások érvényesülésével;
- a közszféra egyes területeinek vonatkozásában a minimálbér vetítési alapként történő meghatározásával;
- a helyi iparüzési adó tekintetében újabb kompenzációs csomag kidolgozásával;
- a munkavállalói kör bérekről szóló tárgyalások során felvett szerepével kapcsolatban.

A Társadalmisítást Segítő Munkacsoport létrejött, működése megkezdődött. A csoport a Tanács oldalainak 1-1 delegált tagjából áll:

Oldal	Delegált tag
Egyházi oldal	Dr. Harmat Péter
Művészet oldal	Kiss János
Gazdaság képviselői oldal	Majzik Nándor
Munkavállalói oldal	dr. Cser Ágnes
Civil oldal	Gyenes Ádám
Tudomány képviselői oldal	Prof. Dr. Báger Gusztáv

A IV. plenáris ülésen elfogadták a 2022. évi munkatervet.

Az NGTT 2022. évi munkaterve:

1. Az energiaválságnak a környezetre és a magyar gazdaságra, továbbá egyes leszakadó társadalmi rétegekre (szegények, nyugdíjasok, pályakezdők) gyakorolt hatása, különös tekintettel a rezsicsökkentés fenntarthatóságának és a lakhatási problémáknak a kérdésére.
2. A korai iskolaelhagyás csökkentésének lehetőségei.
3. A művészeti felsőoktatás jövője a modellváltás után.
4. Az egészségügyi prevenció fejlesztése a magyar társadalomban, különös tekintettel az elszegényedett társadalmi rétegekre, figyelembe véve a COVID-19 járvány okozta egészségügyi és munkabiztonsági kérdéseket, továbbá az egészségügyi szolgálati jogviszony bevezetése óta tapasztalt (köz- és magán-) egészségügyi szolgáltatás-változásokat.
5. Konzultáció a 2023. évi minimálbérről és garantált bérminimumról.
6. Az NGTT 2023. évi munkatervének elfogadása.

IV. Tagsági változások

- A soros elnökséget dr. Parragh László után, 2021. június 17-től 2021. december 16-ig Csóti Csaba (Munkavállalói oldal) látta el, ezután Dr. Szendrei Róbertnek (Civil oldal) adta át a feladatot.
- Kucsera Tamás Gergely lemondását követően Dr. Richly Gábor, a Magyar Művészeti Akadémia jelenlegi főtitkára került a Művészet oldal tagjai közé.
- A Munkavállalói oldal elnökei a következő személyek voltak 2021-ben: dr Mészáros Melinda (2021. január 31-ig), dr. Cser Ágnes (április 30-ig), Kordás László (július 31-ig), Palkovics Imre (október 31-ig) majd Csóti Csaba.

A beszámolót összeállította az NGTT Titkársága.

Kelt: Budapest, 2022. március 23.

V. Oldalelnökök és tagok 2021-ben

<i>Oldalak</i>	<i>Tagok</i>
Egyházi oldal	Dr. Beran Ferenc (oldalelnök) Szücs Attila Bak Péter Paszternák Tamás
Művészeti oldal	Vashegyi György (oldalelnök) Dr. Richly Gábor Kiss János Antal Márkos Albert
Gazdaság képviselői oldal	Dr. Parragh László (soros elnök 2021. június 16-ig) Bere Károly Dr. Zs. Szőke Zoltán (oldalelnök) Németh László Dr. Havas Jenő Dr. Vadász György Nagy Tamás Wimmer István Bánhidi-Nagy Attila Perlusz László Süle Katalin Hack Angelika Lilien Majzik Nándor Neubauer Katalin
Civil oldal	Dr. Szendrei Róbert (soros elnök 2021. december 17-től) Ditzendy Károly Arisztid Dr. Kecskés András Gyenes Ádám (oldalelnök) Dr. Szabó Csaba
Munkavállalói oldal	Dr. Kuti László Doszpolyné dr. Mészáros Melinda Dr. Cser Ágnes Kordás László Palkovics Imre Csóti Csaba (oldalelnök) (soros elnök 2021. június 17-től december 16-ig)
Tudomány képviselői oldal	Dr. Rudas Tamás Dr. Halmai Péter Dr. Tonk Márton Dr. Borhy László Prof. Dr. Heidrich Balázs Prof. Dr. Báger Gusztáv (oldalelnök) Dr. Terták Elemér